

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/244/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613202634
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6613202634.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu W.. I. N., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom B. - M., A. P. XXX/X, zastúpeného JUDr. Erikou Golskou, advokátkou so sídlom Lučenec, T. G. Masaryka 29, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody vo výške 684,24 Eur s prísl. a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 000,- eur, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 27. 04. 2016, č. k. 8C/53/2013 - 146, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu v I., III. a IV. výroku potvrdzuje.
- II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi majetkovú ujmu v sume 684,24 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy odo dňa 09.02.2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu sčasti priznania úroku z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy 684,24 Eur odo dňa 12.12.2012 do 08.02.2013 zamietá.

III. Súd žalobu žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 1000 Eur zamietá.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania - súdny poplatok v sume 7,50 Eur, náhradu trov právneho zastúpenia v sume 109,64 Eur JUDr. Erike Golskej na účet vedený v P. banke a.s. číslo D XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX variabilný symbol XXXXXX do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v konaní preukázal, že je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., pasívna legitimácia účastníka konania - žalovaného štátu - Slovenská republika je nespochybniteľná, v mene ktorého koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Súd mal z vykonaného dokazovania a z právneho posúdenia preukázané, že žalobca riadne uplatnil nárok na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., pričom nie je rozhodujúce, na ktorom orgáne bola žiadosť podaná. Konštatoval, že žalobca splnil podmienku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. V súlade so závermi zrušujúceho uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica uzavrel, že zák. č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia

jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniel. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci, je výsledok konania. Právoplatnosťou uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 15. 12. 2011, ktorým zamietol ako nedôvodnú sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Lučenec, žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody. Preštudovaním vyúčtovania trov obhajoby súd zistil, že právna zástupkyňa žalobcu pri ich vyúčtovaní postupovala správne v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. Preto priznal trovy obhajoby žalobcovi v celkovej výške 684,24 eur - vecnú škodu. Zároveň priznal žalobcovi aj úrok z omeškania s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka od 09. 02. 2013, kedy žalobcovi bola doručená odpoveď z Ministerstva vnútra SR, že jeho nárok neuspokojí. Pokiaľ žalobca uplatnil úrok z omeškania z dlžnej sumy 1 684,24 eur odo dňa 12. 12. 2012 do zaplatenia, súd v časti úroku z omeškania za dobu od 12. 12. 2012 do 08. 02. 2013 žalobu zamietol a zamietol aj nárok žalobcu na priznanie úroku z omeškania z nemajetkovej ujmy 1 000,- eur, lebo povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia; až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 03. 2012 sp. zn. 6Cdo/185/2011). Žalobca v konaní nepreukázal, že jeho dobré meno bolo vedením trestného stíhania poškodené, ani to, že sa mu susedia, známy a priatelia začali vyhýbať, vraj preto, že sa ho boja, lebo je násilník. Tento výraz použil len jeden svedok (ktorý ho zachytil pri náhodnom rozhovore dvoch žien). Toto tvrdenie svedka nemá žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k minulosti, prebiehajúcemu trestnému stíhaniu. Žalobca v konaní nepreukázal ani to, že jeho zamestnávateľ mal vedomosť o jeho trestnom stíhaní preto, lebo orgánmi činnými v trestnom konaní boli žiadané jeho pracovné hodnotenia, ale ani to, že hoci si zvýšil kvalifikáciu, zamestnávateľ ho nepovýšil, ani lepšie finančne neohodnotil, práve v dôsledku trestného stíhania. Zvýšenie kvalifikácie nemusí automaticky znamenať kariérny rast, ani zlepšenie finančného ohodnotenia, čo nakoniec potvrdil svedok pán Karol Tóth, ktorý tvrdil, že v postavení žalobcu sa od roku 2010 nič nezmenilo. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že trestné stíhanie malo negatívny dopad na žalobcu, jeho povest' v mieste bydliska, že došlo ku obmedzeniu kontaktov s priateľmi, známymi a susedmi. Žalobca nepreukázal lekárskymi správami, že trpel depresiami, že trestné stíhanie sa prejavilo na jeho psychickej pohode a spôsobilo mu zdravotné problémy. V danej veci žalobca neoznačil a už vôbec nepreukázal existenciu následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie peňažnej náhrady, takto vymedzenej nemajetkovej ujmy, ako jej vyššieho stupňa, keď satisfakcia v peniazoch má byť znakom a prostriedkom spravodlivej nápravy a nemá predstavovať prostriedok slúžiaci na obohatenie sa. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca svojim neadekvátnym a protiprávnym konaním sa dopustil priestupku, za ktorý jeho zodpovednosť zanikla z dôvodu, že od jeho spáchania uplynuli dva roky (fyzicky ublížil na zdraví poškodenej - jeho bývalej partnerke), spôsobil jej zranenia, ktoré si vyžiadali práceneschopnosť, čiže aj na jeho strane boli okolnosti, ktoré vyvolali vzniknutú ujmu. Z týchto dôvodov súd žalobu žalobcu na nemajetkovú ujmu v sume 1 000,- eur zamietol. Rozhodnutie oprel okresný súd o ustanovenia § 3, § 4, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z., § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 79 ods. 1, § 103, § 104 O. s. p. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O. s. p.

3. Proti rozsudku sa odvolali žalobca aj žalovaný. Žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v I. a IV. výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p., pretože rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. So závermi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie sa nestotožnil. Žalovaný namietal priznanie majetkovej ujmy žalobcovi. Zdôraznil skutočnosť, že trestné stíhanie pre uvedený prečin nie je dôvodom povinnej obhajoby podľa § 37 Trestného poriadku. Bolo na slobodnom rozhodnutí žalobcu využiť jedno z práv obvineného, ktorým je právo zvoliť si obhajcu, ktoré žalobca využil a obhajcu na zastupovanie v trestnom konaní si zvolil. Je preto nedôvodné, aby štát znášal následky dobrovoľného využitia práv žalobcom (obvineným) zvolením si obhajcu, ktoré mu trestný poriadok priznáva, a to v prípade, keď sa tento protiprávneho konania dopustil. Konštatoval, že titulom pre nárok na náhradu škody bolo nezákonné rozhodnutie v rozsahu uznesenia o vznesení obvinenia. V tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 163/2013 - 50 zo dňa 13. 11. 2013, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že „skutočnosť, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia dochádza k posunu v rámci procesných štádií trestného konania, do štádia, v ktorom sa trestné konanie vedie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti, že prešetrovaný skutok spáchala konkrétna osoba v tomto uznesení označená, t. j. trestné konanie sa presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo pre vyvrátenie, tohto trestného obvinenia, ktoré je tak vlastne predpokladom tohto šetrenia, tak vzhľadom na uvedené uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené

všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou, sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.“ Zdôraznil, že z tohto nálezu je nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.

4. Vznesenie obvinenia pre trestný čin konkrétnej osobe nie je rozhodnutie o vine, ale opatrenie smerujúce k tomu, aby orgány činné v priebehu trestného konania zistili skutkový stav. Pre dokazovanie v prípravnom konaní sa v rozhodujúcej miere otvára priestor až po vznesení obvinenia. Je nelogické predpokladať, že pri vznesení obvinenia musí byť trestný čin jednoznačne preukázaný, keďže práve toto je cieľom následného vyšetrovania, ako aj prípadného súdneho rozhodnutia. Pre vznesenie obvinenia, resp. k záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý však musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Z tohto dôvodu vyslovil názor, že v tomto prípade zistené skutočnosti a dôkazy dôvodne postačovali na vznesenie obvinenia proti žalobcovi a boli splnené všetky zákonné predpoklady na vydanie uznesenia Úradu boja proti korupcii zo dňa 20. 12. 2014. Preto považuje toto uznesenie za zákonné. Súd obžalobu prijal, čo znamená, že mlčky konštatoval, že prípravné konanie, ktoré predchádzalo podaniu obžaloby bolo lege artis. Preto považuje tvrdenie súdu, že nie je dôležité, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo, za neprimerané. S prihliadnutím na už uvedené poukázal na skutočnosť, že prípravné konanie vrátane vznesenia obvinenia prebehlo zákonne, podanie obžaloby bolo zákonné a aj konanie pred súdom bolo zákonné. Má za to, že nárok na náhradu škody žalobcovi nevznikol.

5. Žalobca v odvolaní uviedol, že žiada, aby krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku III. a IV. zmenil tak, že žalobcovi prizná náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 000,- eur s 9% úrokom z omeškania z dlžnej sumy odo dňa 12. 12. 2012 až do zaplatenia, ako aj trovy konania. Namietal, že z ustálenej judikatúry, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy vyplýva záver, že právo domáhať sa takejto náhrady musí priznať každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takého orgánu. Náhrada nemajetkovej ujmy by mala predstavovať „spravodlivé zadosťučinenie“ a zahŕňať peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (morálnu ujmu), ako aj iné formy zadosťučinenia (napr. verejné ospravedlnenie, uverejnenie zrušujúceho rozsudku a stručného znenia odôvodnenia a pod.). Je toho názoru, že otázka preukázania poškodenia dobrého mena žalobcu, ako aj akejkoľvek morálnej ujmy, ktorú v príčinnej súvislosti s trestným konaním utrpel, je veľmi citlivou a obzvlášť náročnou na dokazovanie, z ktorého dôvodu si vyžaduje osobitý prístup súdu pri hodnotení dôkazov. Nemožno očakávať, že pred súdom budú ako svedkovia vypovedať osoby, ktoré o žalobcovi šíрили nepravdivé a osočujúce reči v súvislosti s trestným stíhaním. Rovnako aj jeho zamestnávateľ mu priamo nikdy nepovie, že k jeho povýšeniu (napriek zvýšenej kvalifikácii) nedošlo z dôvodu, že „mal problémy s políciou“, ale žalobca to tak subjektívne pociťuje, že už voči nemu zamestnávateľ nemá plnú dôveru. Uvažuje o zmene zamestnania, aby u nového zamestnávateľa začal „s čistým štítom“. Dlhodobo nebol schopný nadviazať bližší vzťah, teda nemal pri sebe v tom čase psychickú oporu, ktorá by mu pomohla prekonať ťažké chvíle. Až uplynutím pomerne dlhého času si našiel priateľku s ktorou si založil rodinu. Poukázal na to, že sa uzatváral pred svetom, trpel depresiami, avšak hanbil sa vyhľadať lekársku pomoc. Vo vnútri sa veľmi trápil, ale navonok to neukazoval. Ďalej poukázal na to, že v odôvodnení rozsudku okresného súdu týkajúcom sa nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy, absentuje osobitý prístup súdu pri posúdení morálnej ujmy ako obzvlášť citlivej otázky, a na druhej strane dominuje jednostrannosť a úvahy súdu deklarujúce popretie účelu, podstaty a zmyslu uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma vo výške 1 000,- eur, ktorú si žalobca uplatnil, rozhodne nie je nástrojom na jeho obohatenie. Ďalej poukázal na to, že o náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., pričom mal postupovať v zmysle § 142 ods. 3 O. s. p. Rozhodnutie záviselo od úvahy súdu.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Žiadal rozsudok v III. výroku ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na argumentáciu okresného súdu, s ktorou sa v plnej miere stotožňuje. Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v súvislosti s vedením trestného konania došlo k poškodeniu jeho dobrého mena a začali sa mu vyhýbať susedia, známy a priatelia preto, že majú z neho strach.

Žalobca rovnako žiadnym spôsobom nepreukázal, že zo strany zamestnávateľa nedošlo k jeho povýšeniu len z dôvodu vedeného trestného stíhania. Úvaha žalobcu o tom, že dúfal, že po zvýšení kvalifikácie ho zamestnávateľ povýši, nemá oporu ani v pracovnej zmluve, ani v zákone a je teda na slobodnej vôli zamestnávateľa, či tak učiní alebo nie.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že odvolanie žalovaného považuje za nedôvodné. Poukázal na to, že každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonov (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Rovnako v ust. § 34 ods. 1 Trestného poriadku je zakotvené právo obvineného zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. V prípade trestného konania vedeného voči žalobcovi nebol súdom nikdy vynesený odsudzujúci rozsudok, teda vina za protiprávne konanie nikdy nebola súdom konštatovaná, pričom takýto právny záver prijal nielen prvostupňový, ale aj odvolací trestný súd.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok) a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v napadnutých výrokoch (I., III., IV.) potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolania vo veci boli podané počas platnosti Občianskeho súdneho poriadku, pričom od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (CSP). Podľa prechodných ustanovení upravených v § 470 podľa ods. 1 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Odvolací súd preskúmal vec na základe podaného odvolania žalobcu, ako aj žalovaného, ktorého právne účinky nastali pred dňom platnosti CSP, pričom aplikoval podľa ods. 1 vo veci už CSP.

11. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Okresný súd náležitým spôsobom vykonal dokazovanie, na jeho základe vyvodil správne skutkové zistenia a následne správne právne aplikoval relevantné právne normy.

12. Ani s ohľadom na námietky vznesené stranami v konaní (žalobcom a žalovaným) v odvolacom konaní, nemožno dospieť k inému záveru, než k akému dospel okresný súd. V odvolacom konaní žalobca, ako ani žalovaný, neuviedli žiadne také skutočnosti, ktoré by boli významné a odôvodňovali iné, resp. také rozhodnutie, akého sa strany domáhali.

13. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa už okresný súd náležite a podrobne vysporiadal s námietkami žalobcu, ako aj žalovaného uvedenými aj v predmetnom odvolaní. Strany v odvolaní neuviedli iné, nové skutočnosti, ako tie, ktoré uvádzali v priebehu konania na súde prvej inštancie.

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody žalovaného odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

15. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného ako aj predchádzajúce konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu v prvom a štvrtom výroku považuje za vecne správny. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody žalovaného odvolací súd udáva, že súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia má rovnaké dôsledky ako zrušenie tohto uznesenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.) aj rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (porovnaj rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1Cz/6/1990 zo dňa 23. 02. 1990 uverejnené v zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov pod číslom R35/1991, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp. zn. 1Cdo/53/1993 zo dňa 28. 06. 1993 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18. 08. 2010). V tomto smere preto neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia navrhovateľovi nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti.

16. Rovnako neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi nemožno považovať za nezákonné, pretože v čase vznesenia obvinenia boli splnené zákonné predpoklady pre tento postup a v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania, preto samotný výsledok trestného konania (postúpenie veci, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby) nemusí vyvolať nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ako základného predpokladu na vznik nároku na náhradu škody. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). V tejto súvislosti preto platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené postúpením veci inému orgánu treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela súdna prax k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj citované uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009 alebo sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010).

17. Odvolací súd preto v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, t.j. súčasne (kumulatívne) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia (predmetné uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 21. 07. 2010), 2/ vznik škody (vynaložené trovy obhajoby a hotové výdavky spolu v sume 684,24 eur) a 3/ príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (nutnosť úhrady trov obhajoby a hotových výdavkov v súvislosti s trestným stíhaním navrhovateľa; v zmysle § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie s tým, že súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie).

18. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že nešlo o prípad nutnej obhajoby, a teda nebolo nevyhnutné, aby žalobca vynakladal prostriedky na svoju obhajobu a jeho práva boli orgánmi činnými v trestnom konaní garantované, odvolací súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným z ústavných práv občana, a teda týmto právom disponuje aj žalobca v postavení obvineného (obžalovaného) v trestnom konaní (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Je zrejmé, že žalobca nie je osobou práva znalou, a teda dôvodne v predmetnej veci využil svoje ústavné právo a za účelom zabezpečenia procesných práv v rámci trestného konania si zvolil obhajcu aj v trestnej veci, ktorá nutnú obhajobu nevyžadovala. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu je splnená podmienka priamej príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a protiprávnosťou konania žalovaného.

19. Uplatnené odvolacie dôvody žalovaného, preto nemohli spôsobiť pochybnosti o vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu.

20. Pokiaľ ide o námietky žalobcu vo vzťahu k nepriznanej nemajetkovej ujme, jeho odvolanie je v plnom rozsahu nedôvodné, a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v treťom výroku potvrdil.

21. Okresný súd vo svojom rozhodnutí dôsledne vychádzal z kritérií, ktoré je potrebné zohľadniť pri výške nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom svoje rozhodnutie presvedčivo a náležite odôvodnil. Odvolací súd sa s jeho názorom v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje. Okresný súd vykonané dôkazy dôsledne v zmysle platnej právnej úpravy vyhodnotil vo vzťahu ku všetkým kritériám; dostatočným spôsobom vyhodnotil závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v jeho súkromnom, ako aj spoločenskom a pracovnom uplatnení a mali dopad na osobu žalobcu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania pred okresným súdom, však nepredstavujú taký dopad, na základe ktorého by bolo možné priznať žalobcovi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000,- eur.

22. Na základe vyššie uvedeného súd konštatuje, že hoci si žalobca uplatnil nemajetkovú ujmu v peniazoch, tento v konaní nepreukázal, že mu vznikla škoda (ujma) v dôsledku vydania vyššie uvedeného uznesenia, a to s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení. Pravdivosť tvrdení uvedených v žalobe žalobca nepodporil hodnovernými dôkazmi, ktoré by preukázali jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom v žalobe tvrdené skutočnosti, a síce, že mu v súvislosti s trestným stíhaním vznikla nemajetková ujma vo výške 1 000,- eur. V neprospech žalobcu svedčí aj skutočnosť, na ktorú poukázal vo svojom rozhodnutí aj okresný súd, a to, že žalobca svojim neadekvátnym a protiprávnym konaním sa dopustil priestupku, za ktorý jeho zodpovednosť zanikla z dôvodu, že od jeho spáchania uplynuli dva roky; čiže aj na jeho strane boli okolnosti, ktoré vyvolali vzniknutú ujmu. Správne potom okresný súd poukázal na tú skutočnosť, že žalobca nepreukázal existenciu následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie peňažnej náhrady takto vymedzenej nemajetkovej ujmy.

23. Pokiaľ ide o odvolanie a námietku žalobcu vo vzťahu k trovám konania, odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie, ako aj rozhodovacou praxou súdov uvádza, že okresný súd správne rozhodol, keď aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. a neprihliadol na ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. Žalobca bol v konaní úspešný len pri priznaní sumy 684,24 eur, a to v časti náhrady škody. V časti uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 1 000,- eur žalobca úspešný nebol ani čo do základu nároku. Preto správne okresný súd aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p., a to podľa pomeru úspechu a nie ust. § 142 ods. 3 O. s. p. keď okresný súd nerozhodoval o výške plnenia, ale nárok žalobcu neuznal ani čo do základu. Nebol preto dôvod na použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p.

24. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že nešlo o prípad nutnej obhajoby, a teda nebolo nevyhnutné, aby žalobca vynakladal prostriedky na svoju obhajobu a jeho práva boli orgánmi činnými v trestnom konaní garantované, odvolací súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným z ústavných práv občana, a teda týmto právom disponuje aj žalobca v postavení obvineného (obžalovaného) v trestnom konaní (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Je zrejmé, že žalobca nie je osobou práva znalou, a teda dôvodne v predmetnej veci využil svoje ústavné právo a za účelom zabezpečenia procesných práv v rámci trestného konania si zvolil obhajcu aj v trestnej veci, ktorá nutnú obhajobu nevyžadovala. Vzhľadom na túto skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu je splnená podmienka priamej príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a protiprávnosťou konania žalovaného.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní nemala žiadna zo strán úspech v súvislosti s podanými odvolaniami, preto odvolací súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

26. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,

- b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).